

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-08-28
Besvaras senast
2025-09-12

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:749 Ny brottsrubricering och ändrade preskriptionsregler för olagliga adoptioner

Under de senaste decennierna har allvarliga brister uppdagats i samband med Sveriges internationella adoptioner. Statens egen adoptionsutredning visar att tusentals barn olagligen adopterats till Sverige genom processer som inneburit dokumentförfalskning, mutor, korruption, bristande samtycke och i vissa fall tydliga spår av människohandel.

Det handlar om barn som felaktigt registrerats som föräldralösa, som tagits från sina biologiska familjer utan lagligt stöd och som förts till Sverige med hjälp av förfälskade handlingar och otillräcklig myndighetskontroll. Många av dessa fall kan med internationell rättslig terminologi betraktas som barntrafficking.

Jag har själv rötter i de mapucheområden i Chile där många av dessa adoptioner skett, och jag har under resor till bland annat Sydkorea 2023 träffat såväl representanter för den adopterades rörelse som Sannings- och försoningskommissionen, som just börjat sitt arbete med att granska adoptioner och trafficking av barn. Parallellerna mellan länderna är slående: auktoritära regimer, strukturell fattigdom, rasism och ett svagt skydd för barn och kvinnor.

Sverige har ett särskilt ansvar eftersom våra myndigheter och förmedlingar aktivt medverkat till dessa adoptioner, trots återkommande larm om oegentligheter från civilsamhället, ambassader och adopterade själva.

Det allvarligaste problemet i dag är att de flesta av dessa brott – dokumentförfalskning, människohandel, tjänstefel – redan har preskriberats. De adopterade som i vuxen ålder börjar söka sin sanning möts ofta av beskedet att det är för sent att utkräva ansvar. Detta är ett rättsligt och moraliskt haveri.

Flera adopterades organisationer, både i Sverige och internationellt, har krävt att lagstiftningen ändras, bland annat genom att införa en särskild brottsrubricering för olaglig adoption av barn och genom att sådana brott, likt vissa sexualbrott mot barn, ska vara impreskriptibla, alltså inte omfattas av någon preskriptionstid.

Med hänvisning till detta vill jag ställa följande frågor till justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Avser ministern att ta initiativ till en ny brottsrubricering för olaglig adoption av barn, som tydliggör att det är ett straffbart brott att adoptera barn genom falska dokument eller korruption eller utan samtycke från biologiska föräldrar?
2. Avser ministern att verka för en lagändring i 35 kap. 4 § brottsbalken, så att brott kopplade till olagliga adoptioner (såsom människohandel, urkundsförfalskning och grovt tjänstefel) inte omfattas av preskriptionstid när brottet begåtts mot barn?
3. Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa att Sverige tar ett rättsligt och moraliskt ansvar för de brott som skett i samband med internationella adoptioner till Sverige?
4. Hur ser ministern på möjligheten att utreda brott begångna i samband med adoptioner som del av ett större människorätts- och barnrättsperspektiv, i linje med sannings- och försoningskommissionernas arbete i andra länder?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch